

**Національний університет
“Одеська юридична академія”
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ
«Психологічні аспекти політичної
діяльності»**

Освітня програма	Рівень вищої освіти	Форма навчання	Курс вивчення	Семестр вивчення	Кількість кредитів
Психологія	Другий (магістерський) рівень	Денна/заочна	1	2	4

Викладачі навчальної дисципліни	Мамонтова Елла Вікторівна , професор кафедри політичних теорій Національного університету «Одеська юридична академія» доктор політичних наук, професор, Одеса вул. Академічна, 2 каб. 404 контактний телефон: 048-719-88-07 контактна електронна адреса: e-mail: 7198807@onua.edu.ua
---------------------------------	--

Короткий опис навчальної дисципліни	<p>Актуальність вивчення психологічних аспектів політичної діяльності зумовлена тим, що політична сфера суспільства, активність політичних суб'єктів нерозривно пов'язані із психологічними явищами і процесами. Фахівець психологічної спеціальності неминуче долучається до системи політичних відносин, що потребує від нього глибинного розуміння природи політики як психологічного явища.</p> <p>Предметом курсу виступає політична свідомість та поведінка як основа політичної діяльності. Головним завданням навчального курсу є з'ясування сутності політико-психологічних відносин і процесів, опанування знаннями, що знадобляться у професійній діяльності. Він спрямований не лише на вивчення теоретичного матеріалу, а й на формування активної громадянської позиції, свідомого ставлення до політичних явищ, зокрема тих, які визначають розвиток політичної сфери. Знання специфіки суспільно-владних відносин на індивідуальному, груповому та інституціональному рівнях, уміння та навички застосовувати їх на практиці – обов'язкова умова професійного становлення психолога – майбутнього теоретика та практика в сфері психологічної галузі знання. Вивчення даної дисципліни надає можливість підготувати магістрів до глибокого засвоєння теоретичних засад політичної психології, прикладних технологій її реалізації на шляху розвитку і зміцнення принципів демократії та верховенства права в Україні.</p>
-------------------------------------	---

Мета навчальної дисципліни	<p>Мета навчального курсу «Психологічні аспекти політичної діяльності» передбачає засвоєння здобувачами сутності психологічного виміру політичної діяльності. Задля досягнення мети у курсі розглянуто основні проблеми політичної психології, що визначаються програмою підготовки здобувачів вищої освіти з психології: політична свідомість, психологія політичної культури, політичної соціалізації, психологія політичної діяльності, політичного лідерства й еліти, політичної влади, етнічних спільнот, політичного конфлікту, корупції, тероризму, масової поведінки, маніпуляцій, комунікації, прийоми практичної психології в політиці тощо.</p> <p>Завдання дисципліни передбачають отримання: фундаментальних знань з теорії політичної психології; умінь використовувати теоретичний інструментарій; навичок: практичного застосування підходів до аналізу психологічних проявів політичного життя суспільства.</p>
---	--

Мова викладання	Українська
----------------------------	------------

Навчальне навантаження	Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Самостійна робота, год.	Загальна кількість год.
Денна форма	24	26	70	120
Заочна форма	8	4	108	120

Зв'язок з програмними результатами навчання	
Шифр програмного РН	Результати навчання цієї навчальної дисципліни деталізують такі програмні результати навчання:
ПРНК01	Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
ПРНК03	Рекомендувати способи розв'язання складних завдань і проблем, що потребують оновлення та інтеграції знань в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.
ПРНК05	Здійснювати реферування наукових джерел, адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності, обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки.
ПРНК06	Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організації, узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.
ПРНА01	Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
ПРНА04	Вести перемовини з колегами, доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРНА05	Узагальнювати результати власних наукових досліджень у формі наукових звітів різних форм (тез, статей, доповідей, презентацій).
ПРНА06	Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
ПРНА07	Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.
ПРНП07	Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, психокорекція консультування, тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

Результати навчання			
Символ ПРН	Після успішного завершення даного курсу здобувач вищої освіти буде:	Методи викладання і навчання	Методи оцінювання досягнення ПРН
ПРНК01 ПРНК05	знати та розуміти предмет та специфіку професійної діяльності політичного психолога;	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК01 ПРНК05	знати історію становлення теоретико-методологічних основ та сучасних напрямів політико-психологічних досліджень;	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК01 ПРНК05 ПРНА06	глибинно розуміти природу політики як психологічного явища;	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК01 ПРНК05	вміти виявляти причини та прогнозувати наслідки взаємодії структурно-функціональних та психологічних детермінант політичної свідомості і політичної культури з політичною організацією суспільства;	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК01 ПРНК05 ПРНА06	глибинно розуміти психологічні основи політичного лідерства та механізми реалізації політичної влади;	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК01 ПРНК05 ПРНА06	знати психологічні механізми політичної поведінки та політичної участі індивідуального, групового, масового рівнів;	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК01 ПРНА01 ПРНА06	знати специфіку політичної комунікації та психологічних аспектів маніпулювання у політиці;	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК01 ПРНК03 ПРНК05 ПРНА05	уміти ідентифікувати проблеми та здійснювати політико-психологічний аналіз поточної політичної ситуації;	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування

ПРНК05 ПРНА01 ПРНА05	уміти інтерпретувати та використовувати на практиці основні теорії та принципи, що лежать в основі психології політики;	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК01 ПРНК03 ПРНК05 ПРНА05 ПРНП07	уміти організувати та здійснювати експертно-консультативний супровід політичних кампаній, діяльності окремих політичних акторів;	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК03 ПРНА04 ПРНА06 ПРНА07	уміти вирішувати етичні дилеми в сфері політичних відносин з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності;	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК01 ПРНК03 ПРНК05 ПРНК06	володіти методикою підготовки та складання аналітичного документу з проблем політико-психологічного характеру;	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК03 ПРНА01 ПРНП07	володіти навичками політичного консультування у сфері іміджмейкерства;	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК01 ПРНК05 ПРНК06 ПРНА04	володіти навичками роботи з інформаційними джерелами, необхідними до цілей та завдань аналітичного дослідження та прикладного консультування в сфері політичної психології;	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК05 ПРНА04 ПРНА05	вміти презентувати усно і письмово результати наукового дослідження;	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК01 ПРНК03 ПРНК06 ПРНА07	бути здатним до прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових політико-психологічних підходів до моделювання та прогнозування ситуації.	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування

Зміст навчання			
Тема за п/п	Назва теми	Посилання на ПРН модуля	Л/ПЗ/СРЗ, год. (денна ф/н)
Тема 1.	Психологічні аспекти політичної діяльності як предмет політичної науки та навчальна дисципліна	ПРНК01 ПРНК03 ПРНК05 ПРНА06	2/2/6 (денна ф/н) 1/-/10 (заочна ф/н)
Тема 2.	Історія становлення політико-психологічних досліджень.	ПРНК01 ПРНК03 ПРНК05	2/2/6 (денна ф/н) 1/-/10 (заочна ф/н)
Тема 3.	Політика як психологічне явище.	ПРНК01 ПРНК05	4/4/8 (денна ф/н) 1/1/12 (заочна ф/н)

		ПРНА04 ПРНА05	
Тема 4.	Політична свідомість.	ПРНК01 ПРНК05 ПРНК06 ПРНА05 ПРНА06 ПРНП07	2/2/6 (денна ф/н) 1/-/12 (заочна ф/н)
Тема 5.	Психологічні аспекти політичної культури.	ПРНК01 ПРНК05 ПРНК06 ПРНА04 ПРНА06	2/2/6 (денна ф/н) -/1/12 (заочна ф/н)
Тема 6.	Політична влада як об'єкт політичної психології	ПРНК01 ПРНК05 ПРНА01 ПРНА05 ПРНП07	2/4/10(денна ф/н) 1/-/10 (заочна ф/н)
Тема 7.	Людина і політика. Політична психологія особистості.	ПРНК01 ПРНК05 ПРНА01 ПРНА04 ПРНА06	2/2/6 (денна ф/н) 1/-/10 (заочна ф/н)
Тема 8.	Психологія груп у політиці. Стихійна масова поведінка у політиці.	ПРНК01 ПРНК05 ПРНА04 ПРНА05 ПРНП07	2/2/6 (денна ф/н) 1/-/10 (заочна ф/н)
Тема 9.	Політико-культурні детермінанти етнонаціональної психології	ПРНК01 ПРНК05 ПРНК06 ПРНА04 ПРНА06	2/2/6 (денна ф/н) -/1/10 (заочна ф/н)
Тема 10	Психологічні аспекти політичної комунікації та маніпулятивного психологічного впливу у політиці.	ПРНК01 ПРНК05 ПРНА01 ПРНА04 ПРНА05 ПРНП07	4/4/10 (денна ф/н) 1/1/12 (заочна ф/н)

Список основної літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1) Баландьє Ж. Політична антропологія; [пер. з фр]. / Ж. Баланльє. -К.: Альтерпрес, 2002. -251 с. -(Сучасна гуманітарна б-ка). 2) Бойко О. Д. Політичне маніпулювання / О. Д. Бойко. – К.: ЦУЛ, 2010. – 432 с. 3) Варій М. Й. Політико-психологічні передвиборчі та виборчі технології: навч. метод. посібник / М. Й. Варій. – К.: Ельга; Ніка-Центр, 2003. – 400 с. 4) Головатий М. Ф. Політична психологія / М. Ф. Головатий. – К.: МАУП, 2006. – 399 с. 5) Донченко О. Архетипи соціального життя і політика (Глибинні регулятиви психополітичного повсякдення): монографія / О. Донченко, Ю. Романенко. – К.: Либідь, 2001. – 334 с. 6) Класики політичної думки від Платона до Макса Вебера / пер. з нім. А. Лой; під заг. кер. А. Богачова, М. Бойченко, В. Кебуладзе. – К.: Тандем, 2002. – 584 с. 7) Козирєв М. П. Політична психологія: навч. посібник / М. П. Козирєв. –
----------------------------	--

	<p>Львів: ЛьвДУВС, 2018. – 648 с.</p> <p>8) Лиллекер Д. Политическая коммуникация. Ключевые концепты / Д. Лиллекер; пер. с англ. С. И. Остнек. – Х.: Изд-во «Гуманитарный Центр», 2010. – 300 с.</p> <p>9) Мамонтова Е.В. Політичні інститути і процеси: конспект лекцій / Е.В. Мамонтова. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2012. – 90 с.</p> <p>10) Політична енциклопедія / редкол.: Ю. Левенець, Ю. Шаповал та ін. – К.: Парламент. вид., 2011. – 808 с.</p> <p>11) Політична психологія: навч. посібник / за ред. С. О. Матвеева. – К.: ЦУЛ, 2003. – 215 с.</p> <p>12) Політологія : підручник / В. Г. Антоненко, В. Д. Бабкін, О. В. Бабкіна, та ін. ; за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. – 3-тє вид., переробл., допов. – К. : Академія, 2013. – 567 с.</p> <p>13) Почепцов Г.Г. Информация и дезинформация. – К.: Ника-Центр, Эльга, 2001. – 256 с.</p> <p>14) Скуловатова О. В. Політична психологія: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Скуловатова. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. – 280 с.</p> <p>Інформаційні ресурси:</p> <p>1) http://www.niss.gov.ua/ – сайт Національного інституту стратегічних досліджень.</p> <p>2) http:// www.uceps.com.ua - сайт Українського центру економічних і політичних досліджень ім. А. Розумкова</p> <p>3) http:// www.intellect.org.ua \ - Мережа аналітичних центрів України</p> <p>4) http:// igls.com.ua/ - сайт Інституту глобальних стратегій</p> <p>5) http://www.icps.kiev.ua/ сайт Міжнародного центру перспективних досліджень</p> <p>6) http://www.socis.kiev.ua – сайт Центру соціальних та маркетингових досліджень.</p> <p>7) http://www.politik.org.ua/ – сайт Українського центру політичного менеджменту (повнотекстові версії журналів «Політичний менеджмент», «Соціальна психологія», «Людина і політика», «Український соціум»).</p> <p>8) http://www.ucipr.kiev.ua – Сайт українського незалежного центру політичних досліджень – електронний журнал «Пріоритети».</p> <p>9)– http:// www.nbu.gov.ua - Національна бібліотека ка ім. Вернадського</p> <p>10) - http://nplu.kiev.ua/ - Національна парламентська бібліотека України</p> <p>11) - http://www.library.ukma.kiev.ua/ - Наукова бібліотека НаУКМА</p> <p>12) http://www.gumer.info/ – електронна бібліотека гуманітарних наук «Гумер» (містить першоджерела з курсу).</p> <p>13) http://politics.ellib.org.ua/ – Он-лайн бібліотека з політології та політичних проблем.</p> <p>14) http://dialogs.org.ua/ua/ «Діалог.UA» – інформаційний ресурс, орієнтований на суспільний діалог з проблем стратегії розвитку України</p> <p>15) http://www.politdumka.kiev.ua/ – політологічне інтернет-видання Інституту посткомуністичного суспільства і журналу «Політична думка».</p>
--	---

<p>Дотримання вимог академічної доброчесності</p>	<p>Відповідно до Закону України “Про освіту” академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та</p>
---	---

	<p>підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</p> <p>посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</p> <p>дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;</p> <p>надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Основні засади дотримання академічної доброчесності в НУ "ОЮА" визначено у Положенні про дотримання академічної доброчесності в НУ "ОЮА" https://www.onua.edu.ua/ua/doc-education-ukr/4519-polozhennya-pro-dotrimannya-akademichnoji-dobrochesnosti-v-nu-oyua</p>
--	---

Оцінювання	
Вид оцінювання	%
Поточний контроль, разом, у т.ч.:	50
• доповіді та повідомлення на семінарах	25
• виконання письмових індивідуальних завдань, рефератів, контрольних робіт	15
• опитування на семінарських заняттях	10
Підсумковий контроль, разом, у т.ч.:	50
• письмова компонента	25
• усна компонента	25

Шкала оцінювання		
Оцінка	Бали	Опис
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Добре
C	75-81	Добре
D	67-74	Задовільно
E	60-66	Задовільно (достатньо)
Fx	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Вимоги викладача: вимоги до відвідування занять	Регулярне відвідування лекційних та практичних занять, попереднє ознайомлення з рекомендованою літературою. Підготовка рефератів та доповідей за темами навчальної дисципліни.
---	--

